

Column
Cijfers
Koen Dille

Wanneer u dit leest zijn de verkiezingen voorbij. Hopelijk is de restauratie dan nog niet meteen ingezet. Straatnaamborden met een Vlaamse leeuw hadden we al. Ook hier en daar een apart loket voor wie niet goed uit de voeten kan met het Nederlands. *Ons* Nederlands, per 26 mei Vlaams genoemd. Krijgen we misschien de uitbreiding van de Vlaamse territoriale wateren tot aan de kust van IJsland? Of wie weet, check-points van autobanden aan de taalgrens, spontaan opgeworpen door wat al te voortvarende burgers. Van die dingen. Donetsk aan de Zenne als het ware.

Goed, op het moment dat ik dit schrijf is alles rustig. Gisteren keek ik naar de Zevende Dag. Daar zag ik Bart De Wever ondanks de mascara bleek wegtrekken van maandenlang ingeefende spontane woede terwijl hij Kris Peeters en diens CD&V onder de verschrikkelijkste verwijten bedolf. Leugens, slagen onder de gordel, Amerikaanse moddercampagnes. En nog veel meer had die arme Wever vanwege CD&V moeten ondergaan. Ocharme die onschuldige CD&V! Sinds het voorzitterschap van eerst Marianne Thyssen en nu Wouter Beke bestaat er in Vlaanderen geen braver partij. “Wanneer houdt dat nu eens op” loeide onze Gouwleider “met hier voortdurend een klimaat van angst te creëren? En dat terwijl de communisten in Wallonië bezig zijn met door te breken”. Tiens, daar dus wel angst? Ja, maar dat verdienen ze, die aan Vlaams geld verslaafde Walen. Voor de jongere lezers: communisten zijn hominiden met Aziatische trekken – hoge jukbeenderen en gedrongen gestalte – die alles onder elkaar willen verdelen. Alles: onze vrouwen, onze door hardwerken vergaarde spaarcenten en onze huizen. Wat de nijveraars Janbon zeker nooit zou doen. De dag daarvoor was hij nog speciaal voor de verzamelde pers op de knieën gezonken om ons handenwringend te verzekeren dat het nooit zijn bedoeling was geweest om werkloze Vlamingen hun huis af te pakken.

Laat mij u gerust stellen. We staan er goed voor. Onze rentevoet houdt zich kranig. Standard & Poor kijkt de andere kant op. En voor 2100 zullen de Groenlandse gletsjers niet weg zijn gesmolten.

Er rest ons dus nog een zee van tijd. Laten we daar gebruik van maken om terug te blikken op de Moeder der Verkiezingen. Waarover ging die? Over de allerlaatste waan van de dag, namelijk de becijferde partijprogramma's. Geen partij die zich respecteert of ze sloeg ons om de oren met indrukwekkende, doorwrochte, tot twee cijfers achter de komma berekende tabellen, grafieken en diagrammen. Besparingen, schuldaflossingen, lastenverlagingen, subsidieverhogingen, terugverdieneffecten, investeringsstimuli, BTW-herschikkingen, taksafschaffingen, indexesprongen, enzovoort en zo verder. Plots bleken onze partijen economische denktanks.

Zet drie economen samen en je krijgt vier verschillende opinies. En als Van Rossem erbij zit, moet je als ze de deur uit zijn, ook nog eens je tafelzilver natellen. *Economics, a dismal science*, vond een Engelse historicus in de 19e eeuw. Akkoord, een eeuw geleden stond die wetenschap nog in haar kinderschoenen. Veel verder dan de Onzichtbare Hand die de markt netjes in evenwicht hield, kwam men toen niet. Ere wie ere toekomt: Marx was de eerste die met een doortimmerde analyse van ons economisch systeem uitpakte.

Toen kwam Keynes met in zijn zog de econometristen met hun abracadabranterse – een woord van Arthur Rimbaud - berekeningen en algebraïsche formules. Die hadden zelfs Einstein bonkende hoofdpijn kunnen bezorgen, ware het niet dat die op dat ogenblik bezig was met theorieën waarbij God *himsel*f zich met zijn Onzichtbare Hand in de baard moest krabben.

Zelf trok de economie er zich niets van aan. Om de zoveel jaar serveerde ze ons een nieuwe crisis. En nooit had iemand ze zien aankomen. Telkens wel stonden er economen klaar met briljante analyses om uit te leggen waarom die economie zich niet aan de regeltjes had gehouden.

Met economie spring je dus best voorzichtig om. Wat onze politieke partijen niet doen. Die hebben schaamteloos hordes economen ingehuurd om over hun verkiezingsprogramma's een wetenschappelijk sausje te gieten. Verbaast het u dat die studiediensten precies bevestigden wat hun partijen al jaren verkondigen? *Dismal science? His master's voice*, ja. Raddraaijerij. Cijfers liegen niet, maar leugenaars cijferen graag.

Een auto onderhoud je aan de hand van de instructies van de fabrikant. Een samenleving echter bestuur je niet als een Boeing. Hoe complex de cockpit daarvan ook lijkt, toch zit een plattelandsgemeente nog een pak ingewikkelder in elkaar. En dat heeft nauwelijks iets te maken met economie, maar alles met politiek. Politiek bedrijf je niet met een handboek economie op schoot. Mensen zijn geen atomen. Ze laten zich niet volgens een vast patroon in een molecule opsluiten. Ze zijn onberekenbaar. Ze hebben dromen. Die vallen niet te vangen in een staafdiagrammetje.

In feite is al dat gegoochel met cijfers gewoon luchtfietsen. Nooit gaan de partijen daar in de praktijk iets mee doen. De dag dat ze willen onderhandelen, zullen ze hun scherpste messen in de vestiaire moeten afgeven. De realiteit is vele malen gecompliceerder dan het fijnst uitgebalanceerde economisch model. Je zit overigens niet alleen met een weerbarstig België. We zijn omringd door een onvoorspelbare wereld. Ons gecijfer heeft daar zero impact op. Zelfs als een partij hier de absolute meerderheid zou halen - ondenkbaar in Vlaanderen, laat staan in België - dan nog regeert ze niet alleen. Nietwaar VOKA? Nietwaar VBO? Nietwaar vakbonden? Nietwaar banken? Nietwaar investeerders? Nietwaar Ford Genk? Nietwaar Ringlanders? Nietwaar Olli Rehn? Nietwaar speculanten? Nietwaar hefboomfondsen? Nietwaar IMF? Nietwaar Gazprom? Nietwaar... O ja, toch nog eventjes dit: met al die miljarden die ze hier willen besparen om daar te investeren of uit te delen, vergeten ze dat daar minstens twee planeten voor nodig zijn.